

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Martia și Vineria

Prețul inserțiilor: un șir pe 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile:

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Congresul național-bisericesc

Serviciul divin

În 14 Octomvrie a. c. la sărbătoarea Cuvioasei Paraschiva, la ora 9 a. m. I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru Nicolae a fost condus de preoțimea celebrantă în fruntea căreia mergeau elevii și corul Academiei noastre teologice, — dela reședința sa în biserica catedrală.

I. P. S. Sa a celebrat cu mare solemnitate Sf. Liturghie, în decursul căreia a hirotonit întru diacon pe clericul Ioan Damian și întru presbiter pe diaconul Virgil Perian. La sfânta slujbă au participat, pe lângă elevii și credincioșii din localitate, membrii congresului național-bisericesc aflați în Sibiu precum și jurnaliștii cehi, cari se aflau în orașul nostru și asupra cărora a făcut o deosebită impresie serviciul divin.

După terminarea sfintei Liturghii I. P. S. Sa a oficiat chemarea Duhului Sfânt.

A distribuit apoi deputaților congresuali și numerosului public anafora.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei condus de profesorul T. Popovici.

După terminarea serviciului divin I. P. S. Sa a fost condus la reședința sa cu aceeași solemnitate cu care a fost adus.

Ședința de deschidere

După o pauză de ¼ de oră deputații congresuali se întrunesc de nou în catedrală, de unde s'a emis o delegațiune constituitoare din deputați: Dr. Dimitrie Barbu, Nicolae Boicea, Petru Ionaș, Dr. Aurel Cioban și Dr. Lucian Georgevici spre a invita pe I. P. S. Sa să binevoiască să veni și să deschidă congresul. Urmând invitații I. P. S. Sa vine în catedrală înconjurat de ierarhii mitropolitului nostru și luă d. locii la masa prezidențială, așezată înaintea Sfântului altar roștește cu glas înalt și pătrunzător vorbirea de deschidere, pe care o vom publica în întregime în numărul proximal al ziarului nostru.

După terminarea discursului I. P. S. Sa a vii acclamat din partea deputaților congresuali.

Pentru prevederea agendelor biroului congresual, prezidențului designează noștri interimali pe deputați: Dr. George Proca, Petru Papp și Ioan Murgu din cler, iar dintre mireni Dr. Silviu Dragomir, Dr. Vicențiu Răuceanu, Dr. Coriolan Bolta, Dr. Silviu Lujai, Romul Molin și Petru Fotoc.

Cu redactarea procesului verbal al ședinței prime se încredințează Dr. George Proca.

Se prezintă raportul Consistoriului Mitropolitan din 28 Septemvrie a. c. Nr. 339 prin care se înaintează actele electorale ale deputaților congresuali, în legătură cu aceasta prezidiul dispune a se cetai consemnarea deputaților aleși, având aceștia a-și depune credenționalele pe masa biroului.

La apelul nominal își prezintă credenționalele în persoană 56 deputați, iar prin alți deputați și au prezentat credenționale 9 deputați.

Actele electorale și credenționalele prezentate se pun pe masa biroului.

Cu privire la verificarea deputaților în înțelesul §§-ilor 6—12 din Regulamentul afacerilor interne, deputații aleși se împart în 3 secțiuni, dintre cari secțiunea I, a deputaților din Arhi-

dieceză și Cluj, va examina actele și va verifica pe deputații din dieceza Aradului și Orăzii mari, secțiunea II a deputaților din eparhia Aradului și Orăzii mari va examina și verifica pe deputații din eparhia Caransebeșului, iar secțiunea III a deputaților din eparhia Caransebeșului va examina și verifica pe deputații din Arhidieceză și din eparhia Clujului.

După terminarea ședinței prime înțreg congresul s'a prezentat înaintea I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului Nicolae și în numele membrilor congresului deputatul Dr. Ioan Lupaș a rostit următoarea cuvântare:

I. P. Stințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit,

Din însărcinarea dlor colegi, — preoți și mireni, membri ai Congresului național-bisericesc și în numele lor, — am onorifica misiune a rosti tradiționalul cuvânt de omagiu, pe care această înaltă corporațiune reprezentativă și legislativă a mitropoliei noastre se simte datorată a-l exprima și acum în preajma deschiderii unei sesiuni menite să ia măsuri importante pentru dezvoltarea vieții noastre religioase și constituționale bisericești în viitorul apropiat.

Toate întruirile noastre bisericești au fost dela începutul erei constituționale, după cum dorim să rămână și în viitor, adevăratele prilejuri de reculegere și înălțare sufletească în luptele grele purtate de factorii conducători ai mitropoliei noastre pentru îndeplinirea nobililor ei scopuri culturale și educative.

În timpul de față, mulțămia prevedinței divine, situația bisericii noastre ni se prezintă, sub diferite aspecte, în condițiuni mai prielnice decât cele din trecut. Celce ne-am silit a urmări cu atențiune bunele și sfârșitoarele îndrumări de ordin spiritual, pe care I. P. St. Voastră, dădureună cu toți membrii P. St. Episcopat, le-ai împărtășit fără încetare preoțimii noastre, simțindu-vă a o înălța la nivel corăspunzător cu cerințele grele și felurite ale vremii de azi, avem satisfacția de a constată, că mitropolia noastră, duble timp de o jumătate de secol își dedicase aproape toate energiile sale pentru clădirea edificului constituțional și pentru apărarea libertății autonome a mitropoliei noastre, revine acum la bunele tradiții culturale educative pregătindu-se în mod serios pentru îmbrățărirea problemelor de răspândire și intensificare a problemelor religioase-morale. Înmulțirea instituțiilor de educație religioasă, înființarea celor două academii teologice din Oradea și Sibiu, înființarea seminarului din Cluj merită a deveni în scurt timp o facultate teologică a universității noastre ardelenice, — sânt tot atâtea semne îmbucurătoare ale tendințelor neconținute spre progres.

Adevărat că lupte grele mai are încă de purtat mitropolia noastră și în timpul de față pentru apărarea instituțiilor sale culturale. În cuvântul de deschidere I. P. S. Voastră ați dat expresiune dureroasă temerilor, că luptele acestea se vor sfârși cu pierderea caracterului confesional al școalelor noastre. Noi credem că sub raport sufletesc lupta o va purta cu biruință sf. noastră biserică. Dacă scopurile ei, pe cât de creștinești, pe atât de patriotice nu sânt azi deplin înțelese și apreciate, nu vom descuraja și

nu vom desarma. Datoria ne silește să credem în izbândă definitivă a cauzei noastre drepte, fie ori cât de târzie izbârda aceasta. Vor ajunge cu timpul la cârmă țării oameni crescuți în spiritul Evangheliei lui Hristos, în cari biserica noastră va găsi sprijinitori și colaboratori devotați. De aceea nu ne este îngăduit a desnădăjdui, fiindcă atunci am fi ca învățătorul care renunță la îndeplinirea misiunii sale pe motiv că neștiința nu poate fi izgonită cu totul din lume — sau ca medicul, care și pierde speranța de a mai putea tămădui bolnavii, loviți zilnic de coasa morții, sau ca magistratul căruia i se clatină credința în biruința dreptății, fiindcă vede zilnic spumegând valurile nedreptăților împrejuriul său. Simțindu-ne toți reprezentanții clerului și ai poporului nostru dreptcredincioși, întruniți în acest congres național-bisericesc, sufletul întărit pe aceeași pentru a credinții, care a fost și va rămâne totdeauna, stâlpu de întărire al vieții noastre, Vă asigurăm I. P. St. Părinte că în stăruințele, ce depuneți pentru apărarea, consolidarea și sporirea așezămintelor noastre culturale — milioane de suflete, toată suflarea românească din Ardeal, Banat, Crișana, și Maramureș vă secundează, formând zidul puternic și impenetrabil împrejuriul acestor așezăminte.

Rugăm pe milostivul Dumnezeu să vă împărtășească bucuria de a vedea roadele semințelor sfinte, pe care le semănați în sufletul poporului nostru și să vă ajute spre a putea duce la izbândă toate proiectele menite a promova bielele sfintei noastre biserici și al scumpul nostru patrii!

Să trăiți, I. P. St. Părinte! —

I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae a răspuns într-o cuvântare mai lungă în care a mulțumit atât în numele său, cât și în numele celorlalți ierarhi pentru călduroasele cuvinte, prin care i s'a exprimat încrederea și alipirea față de ierarhie și biserică. Vă asigurăm, — continuă I. P. S. Sa — că această încredere și alipire ne va fi un motiv mai mult pentru încordarea puterilor noastre, pentru a putea satisface tuteșteptările și necesităților vremii.

Simțim greata răspundere pe care o avem înaintea lui Dumnezeu și înaintea credincioșilor noștri, cari în toate timpurile în biserică și au găsit razim și adăpost.

De aceea ne bucurăm că în lucrarea noastră cea mare de luminare a poporului nostru găsim sprijin efectiv din partea reprezentanței forului nostru legislativ, clerici și mireni de o potrivă.

Mulțumindu-Vă pentru cuvintele adresate nouă, vă vog să căutăm cu toții de-a păstra armonia deplină în mijlocul poporului nostru, căci numai astfel ne vom putea îndeplini misiunea care ni s'a încredințat nouă.

Sântem plini de bucurie când vedem că buna tradițiune dintre turmă și păstor se susține.

De aceea asigurându-Vă de dragostea și căldura inimii noastre, vă împărtășim tuturor credincioșilor noștri dragostea și căldura inimii noastre și Vă împărtășim binecuvântarea noastră ahierească.

Ședința II

înținută la 14 Octomvrie 1924 la ora 5 d. a.

Prezident: I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit. Notar: Dr. Vicențiu Răuceanu.

Notarul Dr. G. Proca citește procesul verbal al ședinței I din 14 Oct. a. c. Se autentică.

La ordinea zilei rapoartele secțiunilor verificatoare. **Dr. A. Crăciunescu** referăză că secțiunea deputaților din arhiepiscopie a examinat actele electorale din eparhiile Arad și Oradea Mare și aflând actele electorale în deplină ordine, a verificat alegerile următorilor deputați: *a) din cler:* Mihai Păcățianu, Fabriciu Manolă, Gera-im Sărbu, Mihail Lucaș, Dr. D. Barbu, Dr. C. Cuihandu, Andrei Horvath și Petru E. Papp; *b) mireni:* Dr. Eugen Băles, Dr. Sever Ispravnic, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Teodor Burdan, Vasile Goldiș, Dr. Ioan Robu, Petru Ionaș, Dr. Lucian Georgevici, Dr. Aurel Cioban, Em. Ungureanu, Dr. Coriolan Balta, Dr. A. Lazar, Dr. D. Mangra, Dr. N. Zigre, Dr. G. Popa, Dr. Gavril Cosma.

Actele electorale din cercurile: Buteni, Hălmeag, Tinca, din cercurile mirenești Șiria și Banst Comloș, Arad și Beiuș, se depun pe masa biroului.

Dr. N. Zigre referăză că secțiunea deputaților din eparhiile Arad și Oradea Mare a examinat actele electorale din eparhia Caransebeșului și aflând că actele electorale sânt în ordine, a verificat alegerile: *a) din cler:* P. S. Sa arhiepiscop Filaret, Dr. G. Popoviciu, Seb. Olariu, Dr. C. Cornean, Aug. Ghilezan, Traian Oprea, Ioan Murgu, Dr. P. Barbu, Andrei Ghidiu, Ioan Pepa; *b) mireni:* Dr. Virgil Budințian, Dr. G. Dobrin, Dr. G. Gârda, Dr. V. Mercea, Dr. V. Loichia, Valeriu Boleanu, Ioan Cimponeriu, Dr. M. Gropșan, Dr. P. Cornean, Cornel Milutnovici, Ilie Orzescu, Petru Fotoc, Constantin Pepa, Romul Boldea, Iancu Conzatu, R. Molin, Ioan Iancu și Nicolae Meda.

Actele electorale ale deputaților din cercul Caransebeșului și Mehădia se depun pe masa biroului.

Dr. V. Loichia referăză că eparhia Caransebeșului a examinat actele electorale din arhiepiscopie de Alba-Iulia și Sibiu și din eparhia Vadului, Feleacului și Clujului și aflându-le în ordine a verificat alegerile următorilor deputați: *a) din cler:* Dr. I. Stroia, Dr. G. Proca, Const. Moldovan, Dr. A. Crăciunescu, Ioan Hamsea, N. Burza, Petru Popovici, Dr. Seb. Stancă, Dr. V. Sava și Dr. Ioan Lupăș; *b) mireni:* Anastasiu Boiu, Dr. N. Comșa, Dr. Lucian Borgia, Dr. G. Dubles, Dr. D. Roman, Ioan Prescurea, G. Lișeanu Popa, Dr. Ioan Marghita, Dr. Z. Chitop, Dr. V. Pahone.

Actele electorale ale deputaților din cercurile Ilia, Hăteș, Treiscaune, Zărand, Brașov, Bran, Alba-Iulia, Cluj și Dej se depun pe masa biroului.

Constatându-se că sânt verificați 73 deputați I. P. S. Sa prezintă declarația, că congresul e capabil a aduce concluze valide.

După această constatare I. P. S. Sa părintelui arhiepiscop și mitropolit **Nicolae** în cuvinte alese, amintește, că situațiunea actuală fericită avem de a o mulțimi după Dumnezeu, Majestății Sale Regelui nostru liberator **Ferdinand I**, carele s'a identificat cu interesele de viață ale poporului nostru, și propune, ear congresul decide a se expedia următoarele telegrame omagiale:

Majestății Sale Regele Ferdinand I

București

Congresul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, intrunit în sesiune reglementară la Sibiu, cu profundă recunoștință către Regele liberator, Va roagă să binevoiați a primi omagiul său.

Nicolae

Mitropolitul Ardealului.

A. Sale Regale Principele Moștenitor Carol

București

Congresul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române a Ardealului intrunit în sesiune reglementară la Sibiu, trimite văstarul ortodox al glorioasei noastre Dinastii, asigurarea dragostei și devotamentului său

Nicolae

Mitropolitul Ardealului

Cuvintele I. P. S. Sale ascultate de membrii congresului în picioare, au fost primite cu însuflețite aclamațiuni de «Să trăească».

Urmează la ordinea zilei constituirea congresului.

Pentru combinarea deputaților în birouri și comisuni, se exmite o comisiune de candi-

dare constatătoare din dñii deputați **Dr. Ioan Stroia**, **Dr. Ioan Lupăș**, **Dr. Val. Braniște**, **Dr. Gh. Dubles**, **Dr. Petru Groza** și **Dr. Aurel Lazar**, și până când comisiunea își va termina lucrările, ședința se suspendă.

Redeschizându-se ședința, la propunerea comisunii de candidare, prin raportorul **Dr. Aurel Lazar**, se declară aleși:

I. Biroul: *a) din cler:* Dr. G. Proca, Petru Papp și Ioan Murgu; *b) mireni:* Dr. S. Dragomir, Dr. V. Răuceanu, Dr. C. Balta, Dr. S. Luțai, R. Molin și Petru Fotoc, dintre cari I. P. S. Sa a designat ca notar general pe **Dr. G. Proca**.

II. Comisiunea verificatoare: *a) din cler:* Andrei Ghidiu; *b) mireni:* Dr. I. Marghita și Dr. Iustin Marșieu.

III. Comisiunea organizatoare: *a) din cler:* Filaret Musta, Dr. Ioan Lupăș și Mihail Păcățian; *b) mireni:* Dr. P. Groza, Dr. V. Moldovan, Vasile Goldiș, Dr. A. Lazar, Dr. G. Dobrin și Dr. N. Zigre.

IV. Comisiunea bisericească: *a) din cler:* Dr. G. Popoviciu, Traian Oprea și Dr. George Cuihandu; *b) mireni:* Dr. V. Pahone, Dr. T. Burdan, Dr. A. Cioban, Dr. P. Cornean, Dr. G. Cosma și Dr. G. Dubles.

V. Comisiunea școlară: *a) din cler:* Dr. I. Stroia, Dr. Petru Barbu și Dr. Andrei Magier; *b) mireni:* Dr. Z. Chitop, Dr. L. Ghiorghievici, I. Orzescu, Dr. Iosif Blaga, Dr. V. Loichia și Dr. G. Labonțiu.

VI. Comisiunea financiară: *a) din cler:* Dr. V. Sava, Fabriciu Manolă și Sebastian Olariu; *b) mireni:* Anastasiu Boiu, Dr. Ioan Pop, Dr. G. Popa, Dr. Sever Ispravnic, Dr. Dimitrie Mangra și Cornel Milutnovici.

VII. Comisiunea petiționară: *a) din cler:* Constantin Moldovan, Mihail Lucaș și I. Pepa; *b) mireni:* Ioan Prescurea, Dr. Dionisie Roman, Augustin Ciavici, Constantin Pepa și Mihail Gropșan.

VIII. Comisiunea fundațiunii Gozdu: *a) din cler:* Nicolae Burza, Dr. Dumitru Barbu și Andrei Horvath; *b) mireni:* Dr. N. Comșa, Dr. Sextil Pușcariu, Petru Ionaș, Dr. Eugen Belș, Valeriu Boliantu și Romul Boldea.

IX. Comisiunea specială de unificarea bisericilor: *a) din cler:* Filaret Musta, Dr. G. Popoviciu, Andrei Horvath și Dr. Ioan Lupăș; *b) mireni:* Dr. L. Borgia, Dr. N. Comșa, Dr. Valeriu Moldovan, Vasile Goldiș, Dr. A. Lazar, Dr. A. Cioban, Dr. S. Dragomir, Dr. Valeriu Braniște, Dr. G. Dobrin, Dr. N. Zigre, Dr. Iustin Marșieu și Dr. Petru Groza.

Cu acestea ședința s'a terminat.

Ședința III

ținută la 15 Octombrie 1924 la ora 10 a. m.

Prezident: I. P. S. Sa **Dr. Nicolae Bălan**, arhiepiscop și mitropolit. Notar: **Petru Fotoc**.

Notarul **Dr. V. Răuceanu** citește procesul verbal al ședinței II dela 14 Oct. a. c. Se autentică. Se prezintă cererile de concediu ale deputaților Emanuel Ungureanu, Dr. Cornel Glava, Dr. Sextil Pușcariu, Dr. Sever Ispravnic, Dr. Virgil Budințian, Dr. Cornel Cornean, Gh. Popa Lișeanu, Dr. Victor Mircea, Dr. Gheorghe Labonțiu, Dr. Ioan Robu, pe întreagă durată a sesiunii, a deputaților Dr. Simion Pop-Zaslo, Ioan Pepa și Dr. Gavril Cosma pe câte 3 zile. Concediile cerute se acordă.

Se citește telegrama P. S. Sale Dl Episcop **Lucian** al Romanului. Se ia act. La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare, care prin referentul ei, deputatul **Dr. Aurel Lazar**, prezintă raportul Consistoriului mitropolitan despre literile fondatiionale stabilite pentru Fundațiunea «Angora-Galls». La propunerea comisunii: Congresul ia act despre raportul Consistoriului mitropolitan și aprobă literile fondatiionale stabilite pentru fundațiunea Angora-Gall, fiind în consonanță cu testamentul fondatorilor de pie memorie.

Comisiunea fundațiunii Gozdu, prin referentul ei, deputatul **Andrei Horvath**, raportează asupra actului reprezentanței despre starea actuală a fundațiunii; Urmează o discuțiune mai îndelungată.

P. S. Sa Episcopul **Nicolae** al Clujului propune să se intervină la guvern pentru a accelera rezolvirea chestii fundațiunii și să se caute modalitatea, ca vânzându-se imobilele din Budapesta, cari pentru noi nu sunt avere cât timp stau acolo, mai vărios că nu știm ce măsuri legislative va lua guvernul din Budapesta.

În această chestie, și să se cumpere la noi în țară realități.

Deputatul **Dr. Mihail Gropșan**, aderează la această propunere și promite, că parlamentarii ortodocși vor sprijini această mișcare, căci o legislație ungurească ne poate agrava situația. Trebuie să se ajuteze tinerimea noastră în aceste timpuri grele, că iobăgia intelectuală ne apasă mereu, trăește în mizerie. Și cea mai suferindă este: tinerimea băneșteană. Acestor băieți nu li se dă ajutorul cuvenit.

Ne lipsesc mecenajii, cari să ajute tinerimea. Trebuie căutați. Și pentru ajungerea acestui scop ar fi binevenită comemorarea amintirii marelui Gozdu, cu fastul cuvenit. Din nou să se facă apel la foștii bursieri, să restituie bursa de care au beneficiat, sigur calculată în valuta de astăzi.

I. P. S. Sa Dl arhiepiscop și mitropolit **Nicolae** arată, că a fost totdeauna preocupat, ca între împrejurările schimbate, fundațiunii Gozdu să i se dea o aranjare nouă și favorabilă. A intervenit pentru clarificarea situației juridice, ceea ce a și succedat, căci a fost soluționată mai întâi, în comisia emisă de guvernul nostru și cel unguresc, pentru aranjarea chestii Gozdu, a fost delegat permanent Ion Lapedatu și grație muncii depuse de dsa s'a ajuns, că chesdia Gozdu s'a desbătut mai înainte ca ale celorlalte. Convenția făcută cu ungurii s'a ratificat, urmează numai schimbul scrisorilor.

N'are temere de legislația ungurească în ceea ce privește fundațiunea Gozdu, căci contractele de pace și în această privință ne pun la adăpost. Exmisul unguresc nu a obiectat aici nimic, ci a pretins, că averea fundațiunii să fie împărțită după proporția numerică între toți românii ortodocși din statele succesoare.

Congresul este organ de control al fundațiunii și nu de inițiativă, deci nu poate ordona ce să facă. Totuși Reprezentanța Fundațiunii își va îndeplini chemarea, venind întru ajutorul tuturor tinerilor din cuprinsul mitropoliei, începând dela universitate până la licee.

Când va fi averea Gozdu în țară și când se vor revărsa beneficiile acestei fundațiuni peste noi, ceea ce a suferit pierdere de 5 ani, atunci se va proceda la comemorarea marelui mecenat. Părintele Lupăș, lucră la biografia marelui bărbat. O seamă din foștii bursieri au restituit bursele. Așa Dr. Aurel Cosma, fost ministru, a trimis 50,000 Lei. O să se facă căminuri, cari sunt mai prielnice decât burse majore, în acestea se vor crește tineri plini de frica lui Dumnezeu, pătrunși de iubirea de patrie, cu cunoștințe temeinice.

În urma deslușirilor date de I. P. S. Sa Dl arhiepiscop și mitropolit, se ia următorul concluz: Congresul ia la cunoștință raportul, având Reprezentanța a continua demersurile de lipsă pentru achitarea datoriei fundațiunii și aranjarea cotei, în proporția căreia au să beneficieze frații noștri români ortodocși, rămași în alte țări.

Rapoartele Consistoriului mitropolitan, referitoare la întregirea reprezentanței fundațiunii, alegându-se în anul 1923 dñii **Dr. Nicolae Zigre** și **Ioan Lăpădat**, iar în anul 1924, Vasile Goldiș și Dr. Silviu Dragomir, se iau spre știre.

Aceeași comisiune raportează despre contrarea casei, despre efectele și valorile aflătoare în administrarea casei Consistoriului mitropolitan. Le-a găsit pe toate în ordine.

Comisiunea verificatoare, prin raportorul ei **Dr. Ioan Marghita**, propune verificarea deputaților **Florian Roxin**, **Dr. Aurel Magier**, **Dr. Cornel Glava**, **Dr. Iosif Blaga**, **Dr. Sextil Pușcariu**, **Dr. Ioan Pop**, **Dr. Silviu Dragomir**, **Alexandru Lăpădat**, **Dr. Simion Pop-Zaslo**, **Dr. Liviu Luțai** și **Dr. Vincențiu Răuceanu-Răuceanu**.

Ședința s'a terminat la ora 1 din zi.

Ședința IV

s'a ținut la 15 Octombrie la ora 5 p. m.

Prezident I. P. S. Sa **Dr. Nicolae Bălan**, arhiepiscop și mitropolit. Notar: **Dr. Coriolan Balta**.

Se citește protocolul ședinței a III-a. Se verifică.

Urmează comisiunea verificatoare și prin raportorul **Dr. Ioan Marghita** referăză asupra actelor electorale mirenești din cercurile Mehădia, Arad și Ilia.

Congresul verifică în cercul Mehădia de deputat mirean pe dl **Dr. Valeriu Braniște**.

Cu referire la alegerea deputatului mirean Nicolae Cristea în cercul Arad anulează alegerea fiind alesul prin sentința definitivă dată de Consistorul plenar din Arad la 3/16 Septembrie 1924 privat pentru todeauna de dreptul electoral activ și pasiv, și în consecință ordonă să se facă alegere nouă.

Pentru cercul Ila luând în considerare motivele de numărare a voturilor date conform protocoloalelor de alegere neexceptionabile și având în fața renunțării dlui Dr. Silviu Dragomir la acest mandat, declară și verifică deputat congresual mirean al cercului Ila pe dl Ioan de Preda.

La ordinea zilei comisiei organizatoare. Referatul acesteia deputatul Mihai Păcăneanu prezintă raportul general al Consistorului mitropolitan din 29 Septembrie a. c. Nr. 340/1924 M. care nefiind în tipărire comunicat cu deputații, se citește în întregime și lapropunerea comisiei, Congresul primește raportul general ca bază la dezbaterile speciale și decide ca acest raport să se tipărească și să se aducă la protocolul Congresului.

La dezbaterile speciale Pct. I despre sfîntirea bisericii înconcrînită din cetatea Alba Iulia și despre săvîrșirea actului de încoronare a Întăitului Rege și Întăia Regină a neamului românesc întregit; —

Pct. II despre serbările comemorative întru amintirea nemuritoare a Marelui nostru arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna, la împlinirea alor 50 ani dela moartea Marelui Păstor al bisericii noastre, despre prîznuirea memoriei apostolului redesteptării noastre George Lazar la aniversarea de 100 ani dela moartea sa și în fine a centenarului eroiului național Avram Iancu; —

Pct. III despre punerea în aplicare a Calendarului Iulian, îndreptat pe ziua de 1/14 Octombrie 1924;

Pct. IV despre constituția nouă a țării românești promulgată cu decretul Regelui Nr. 1360 din 29 Martie 1923, care constituie prin art. 22 decădă Biserica ortodoxă-română de biserică dominantă în statul român; —

Pct. V despre înființarea a trei episcopii noi la Constanța, Cetatea-Albă și Ismail și despre introducerea P. S. Sale dlui episcop Nicolae Ivan în scaunul episcopesc al Vadului, Feleacului și Clujului la data de 6 Decembrie 1921; — Se iau la cunoștință.

Pct. VI despre simțirile pierderi ce a îndurat mitropolia noastră dela ultima sesiune a Congresului național bisericesc prin decedarea valoroșilor și meritoșilor băbați al bisericii noastre: Dr. Vasile Săftu, Andrei Bărescu, P. S. Sa Dr. Ilarion Pușcariu și Partenie Cosma; —

Congresul cu regret la la cunoștință și în semn de cuvioasă pietate față de memoria vecinică a acestor distinși băbați, prin ridicare își exprimă durerea.

Pct. VII despre alegerile de funcționari făcute de Consistorul mitropolitan și anume a ales de secretar mitropolitan pe dl Vasile Goldiș; de referent bisericesc substituit pe părintele asesor dela Consistorul episcopal din Arad Dr. Gheorghe Ciuhandru, de referent școlar substituit pe asesorul dela Consistorul arhidiecezan p. Trandafir Scroboț, de referent episcopesc substituit pe dl Romul Perian contabil arhidiecezei, car' agendele de control au fost încredințate părintelui asesor consistorial Dr. Ioan Stiroia;

Se la la cunoștință, invitându-se Consistorul mitropolitan pentru exoperarea cotațiilor curente din bugetul statului pentru retribuirea corespunzătoare a funcționarilor mitropolitani.

Raportul special al Consistorului mitropolitan Nr. 124/1924 M. din 28 Sept. a. c. privitor la înființarea episcopiei din Timisoara. Deputatul Dr. M. Gropăanu mulțumind I. P. S. Sale pentru marele interes și atențiunea deosebită ce arată întru îndeplinirea dorului și a exigenței vechi a bășteniilor, — invocând marea necesitate a orașului Timisoara pentru înființarea acestei episcopii, roagă pe I. P. S. Sa mitropolitul pentru continuarea intervențiilor la guvernul țării de a se accelera această înființare. I. P. S. Sa promite toată bunăvoința de a interveni, exprimând convingerea, că poate numai mijloacele materiale au întârziat această înființare. Congresul după răspunsul I. P. S. Sale dlui mitropolit, ia la cunoștință raportul, invitând Consistorul mitropolitan de a face demersurile necesare la guvernul țării, pentru accelerarea înființării acestei episcopii.

Se citește raportul special al Consistorului mitropolitan Nr. 194/1924 M. din 28 Sept. a. c. cu referire la aplicarea concluziilor normative Nr. 111/1888 congr. privitor la calificarea protopopilor; congresul aduce următorul concluz:

I. Candidații de profeți, cari la examenul de calificare preotăscă au obținut o notă care li califică numai pentru parohii de cl. II sînt în drept ca după un serviciu în biserică de cel puțin 5 ani, să se supună unui nou examen (examen de promovare) în scopul de a și câștiga nota pentru parohii de cl. I.

La acest examen se va lua în seamă nu numai pregătirea candidatului, ci deosebi și activitatea pe care candidatul a desfășurat-o în serviciul bisericesc sau școlar, destoinicia intelectuală și morală, precum și meritele câștigate în cursul acestei activități.

Candidații astfel promovați în cl. I sînt în drept să primească dreptul de candidare la funcția de protopresbiter în total asimilați candidaților clasificați dela început pentru parohii de cl. I.

II. Tot cu condițiile și asemenea dispozițiilor de mai înainte, se admite și preșilor calificați pentru parohii de cl. III ca prestând examenul de promovare să fie promovați în cl. II și după interval de 5 ani are drept să se supună de nou la examenul de promovare în scopul de a și câștiga calificarea pentru parohii de cl. I.

Concluzul congresual Nr. 129/1881 prin care parohiile centrale protoprești se recunoaște dreptul de a și exprima votul colectiv cu ocazia candidării de protopresbiter, — se scoate din vigoare.

Comisiunea organizatoare prin raportorul Dr. I. Lupăș prezintă raportul Consistorului mitropolitan Nr. 30/1924 M. din 27 Sept. împreună cu literile fundamentale și testamentul mecenatului Alexandru Lebu pentru aprobare din partea congresului. La propunerea comisiei, congresul aprobă literile fundamentale și invită Consistorul mitropolitan ca prevăzându-le cu clauzula de aprobare să le înainteze Tribunalului Sibiu pentru înregistrare în registrul persoanelor juridice, — apoi să le tipărească și împreună cu testamentul să le trimită tuturor Consistoarelor episcopiale îndrumându-le să procure câte un tablon al generosului fondator pentru muzeul bisericesc al fiecărei episcopii.

Tot acest raportor prezintă raportul Consistorului mitropolitan Nr. 239 din 28 Septembrie relativ la pîedecile pe cari le întâmpină delegația congresuală pentru aranjarea afacerilor rezultate din despărțirea teritorială de Sărb. La propunerea comisiei:

1. Congresul înființează ca vice-președinte al delegației pe P. S. Sa Episcopul Dr. Iosif Bădescu dela Caransebeș, iar ca membru în locul decedatului Petru Truța se alege Dr. Cornel Iancu, ceilalți membri se realeg și anume: P. S. Filaret Musta, Emanuil Ungureanu, Dr. Mihail Gropăanu, Trșian Oprea, Dr. Aurel Cosma și Dr. Gheorghe Dobrin.

2. Consistorul mitropolitan va interveni la Ministerul de externe pentru câștigarea dosarelor procesuale dela arhiva curiei ungurești din Budapesta.

3. Pentru acoperirea cheltuielilor de drum și diurne la ședințe pe seama membrilor din această delegație se încurîdează Consistorul mitropolitan a trece în bugetul Consist. mitrop. pe 1925 o sumă corespunzătoare vremurilor de azi.

Acelaș referent prezintă, raportul Consistorului mitropolitan Nr. 349/1924 Mitr. din 28 Septembrie despre Fundațiunea de stipendii „Ioan Trandafir și soția Maria”. — La propunerea Comisiei: —

Congresul ia la cunoștință acest raport și invită Consistorul mitropolitan pentru intervenție la Ministerul de Externe spre accelerarea primirii cvotei noastre din această fundațiune.

Urmează tot comisiunea organizatoare care prin raportorul dl deputat Dr. Valer Moldovan în nuxul raportului Consistorului mitropolitan prezintă memoriul și concluzul Consistorului episcopal din Arad dat din ședința din plenară 3 Septembrie a. c. în chestiunea alegerilor deputaților sinodali pe perioadă de 3 ani.

Raportorul arată că la aceste alegeri s'a îngerat administrația județeană în mod nepermis.

Această chestiune a dat motiv la o discuțiune mai îndelungată, la finea căreia I. P. S. Sa p. arhiepiscop și mitropolit a făcut un călduros apel cătră toți membrii congresului de a nu

băga politică în chestiunile noastre bisericesci. «Pămîntul pe care stăm, sfînt este» zice I. P. S. Sa și de aceea să-l păm cu sfîntenie. Să ne ferim de a transpune luptele politice în biserică, pentru că lupta de partid în biserică n'a existat, și nu este permis să existe nici de aici înainte.

Raportorul a propus ca în temeiul d'oriel impuse prin art. 154 p. 1 al Statutului organic «de a se îngriji de susținerea libertății religioase și a autonomiei bisericii române ortodoxe», congresul reprobă orice ingerință venită împotriva constituției și autonomiei bisericesci, constatînd că astfel de ingerințe tulbură armonia și pacea dintre fiii credincioși ai bisericii și o împiedecă întru îndeplinirea misiunii ei dumnezeiești, de a fi un liman de bunăînțelegere și dragoste evanghelică pentru toți fiii ei și invită Consistorul mitropolitan să intervină la organele în drept ale statului spre a dispune ca pe viitor să se evite astfel de ingerințe.

Deputatul Dr. Lucian Georgevici a făcut contrapropunerea, ca Congresul să eximă din sânul său o comisiune dintre deputații actuali din celelalte episcopii, pentru a se ancheta toate abuzurile săvîrșite în scopul zădărnirii sinodului dela Arad, iar pînă cînd congresul nu va cunoaște rezultatul acestei anchete, să nu se pronunțe în merit.

Punându-se la vot contrapropunerea dlui deputat Dr. L. Georgevici, rămîne în minoritate și se enunță cu coroluz propunerea comisiei făcută prin Dr. V. Moldovan.

Ședința s'a încheiat la ora 7 1/2 seara.

Calendarul îndreptat

Cu ziua de 1/14 Octombrie 1924 avem un calendar îndreptat.

Acest calendar nu se potrivește cu calendarul gregorian; căci, în asemănare cu acesta, al nostru este mai perfect în măsurarea vremii.

Cel gregorian, în 800 de ani are 6 ani seculari (care se sfîrșesc cu doi zero) de cîte 365 de zile și doi ani seculari de cîte 366 de zile. Calendarul nostru, îndreptat, în 900 de ani are 7 ani seculari de cîte 365 zile și doi ani seculari de cîte 366 zile.

Prin urmare, anul calendarului nostru este mai apropiat de lungimea anului ceresc, decît anul calendarului gregorian.

De aceea greșesc toți cei ce zic, că ortodoșii s'au lăsat de vechiul calendar ca să primească un calendar d'al celor străini de legea noastră.

Prin calendarul îndreptat al Sfintei noastre biserici creștine ortodoxe de răsărit se păstrează neatinse toate rînduile bisericești privitoare la praznice, pomeniri, posturi, denii.

Sfintele Paști nu le prăznuim în aceeași zi cu evreii, nici înainte de ei, cum fac cei care nu sînt de o lege cu noi, ci le vom prăznuim după Paștile evreiești, pîzind legea dată de Sinodul dela Niceea în privința timpului serbării Paștilor.

Îndreptarea calendarului iulian trebuie prin urmare primită cu toată încrederea.

„Sper în reînvierea Ungariei de ieri”. Întruna din Duminecile lunii Iul Octombrie a. c. s'a ținut la Budapesta congresul romano-catolicilor din Ungaria. Neipsitul conte Apponyi și ceata lui de magnați, mari și mărunți, au folosit ocazia să și reverse declamațiile irendentiste cu atîtă foc, încît însuși nunțul papal, monseniorul Schiopa, s'a avîntat cu un discurs, în care a declarat: «Sper în reînvierea Ungariei de ieri».

Eată catolicismul Romei, — pe care îl susțin căpeteniile bisericești ale Blajului, — și care tot mai cere concordat cu orientul!

Zece ani de domnie

Se împlinesc acum zece ani, de când M. Sa Regele Ferdinand I urcând tronul României a spus reprezentanților națiunii cuvintele frumoase, rostite în voiața tare d'a sta mereu în serviciul aspirațiilor neamului: «Voi fi bun român».

Făgăduința aceasta a îndeplinit-o fără șovăire.

Regele și poporul său sânt astăzi strâns legați și întăriți atât prin suferințele purtate împreună, cât și prin actele glorioase care au înfăptuit unitatea națională a românilor de pretutindeni.

Cuvântul și fapta regală, plină de înțelepciune, să slujască tuturor supușilor Săi ca exemplu de a lucra de aici încolo cât mai mult pentru propășirea generală a țării și pentru asigurarea sorții sale viitoare.

Urăm gloriosului Stăpânitor al tuturor românilor ca Atotputernicul să-l învrednicească cu îndelungime de zile fericite și pașnice.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare s'a deschis în 15 i. c. cu solemnitatea obisnuită. După serviciul religios oficiat de P. S. Sa arhierul Platon Ciosu vicarul Mitropoliei, parlamentarii s'au întrunit la camera. Opoziția a fost reprezentată de dl N. Iorga și amicii săi. La ora 12 au sosit Suveranii și Principii regali Carol și Nicolae, salutați cu înflăcărâte aplauze și aclamațiuni.

M. Sa Regele a dat apoi citire mesajului de deschidere.

Mesajul se ocupă de: situația externă, reforma administrativă, executarea improprietății, situația financiară, proiectele nouă de legi, unificarea legislativă, reorganizarea învățământului, și arma. Pivotul la culte, mesajul zice: «Statornicindu-se principiile generale ale regimului diferitelor culte, rămân de întocmit acum legile respective. De aceea va trebui să discutați legea pentru organizarea unitară a bisericii ortodoxe române și legea pentru stabilirea regimului cultelor».

După ameezi la ora 3, în aceeași zi, s'au început ședințele atât la senat, cât și la camera.

Un ordin pripit. Ministerul de interne a adresat prefectului ordinul cu Nr. 70577 din 18 Aug. 1924 prin care interzice funcționarilor administrativi să se amestecă în chestiuni cu caracter religios bisericești.

Domnul Ministru are tot dreptul să reglementeze conduita funcționarilor săi. Dar ordinul ministerial nu se oprește aici, ci afirmă că unii funcționari fac propagandă între credincioșii bisericii unite de a trece la ortodoxie pricinind prin aceasta frământări și tulburări confesionale.

Domnul ministru își acuză funcționarii săi însușindu-le și calumniile presei unite.

Ordinul mai cuprinde și alte inexactități și anume că în diferite părți ale Transilvaniei au început lupte confesionale între cele două biserici naționale.

Să se știe că întoarcerea la ortodoxie a uniților nu este o luptă între biserici, ci e biruința dreptății și a libertății conștiinței.

Funcționarii ortodocși ai statului ortodox au fost pe nedrept vătămați de acest ordin.

Fie ei ortodocși sau neortodocși, nu pot păstra o neutralitate, cum cere dl mini-tru, pentru că legile în vigoare despre trecerile religioare prescriu anumite datorințe de la care nu se pot substrahe.

Pentru aceste și alte motive ministerul de interne va trebui să revie asupra acestui ordin.

Sub ocrotirea Romei papale! La Cluj s'au sfințit Duminecă clopotele unei biserici romano-catolice. Au venit la serbare, organizată în cadre pompoase, episcopul Majlath de la Alba-Iulia, însoțit de alți mulți reprezentanți ai catolicismului apusean din țara noastră. Flamuri, poaze, iluzinație, muzică, și strășnice predice și discursuri, — nimic n'a lipsit. S'au arborat drapelul statului, — dar în deosebi s'au arborat steagurile galben-albe, ale statului papal.

«Din cuvântările și predicile ce s'au rostit de către episcopul Majlath și alți demnitari, — raportează zările clujene — s'a putut desprinde clar un caracter demonstrativ de propagandă maghiară».

Nici la Budapesta mai altfel! Și așa din nou se dovedește lămurit, că propaganda împotriva țării și neamului românesc se săvârșește sub scutul stegurilor galben-albe papale.

Atitudinea autorităților statului, dacă au cunoștință despre asemenea fapte și le trec sub tăcere, nu mai este toleranță mintoasă, — ci alt ceva.

Combaterea alcoolismului!

— O deciziune nenorocită —

(x) În primăvara acestui an prefectura județului nostru Sibiu urmând exemplul altor prefecturi din Ardeal, a dat ordinul cunoscut, prin care cărciumile în tot județul au să fie închise începând de Sămbătă seara până Luni dimineața precum și în zilele de sărbătoare.

Este adevărat că acest ordin salutar nu s'a respectat dintr'odată în toate comunele; — dar este adevărat și aceea că s'au luat totdeauna măsuri energice pentru menținerea lui în întreg județul Sibiului.

Aflăm acum, spre adăncă noastră părere de rău, că însuși ministerul de interne, prin subsecretarul de stat dl R. Franasovici, luând în cercetare hotărârea prefecturii județului Sibiu asupra regimului cărciumelor și 29 apeluri primite împotriva acelei hotărâri, a decis în modul următor:

«Cărcumele vor fi deschise în zilele de Duminecă și sărbători între orele 14—19».

Eată că astfel, combaterea alcoolismului, purtată cu stăruință din partea organelor civile și bisericești, în loc d'a fi și sprijinită mai ales de către ministerul de interne, este, prin ordinul dlui subsecretar de stat, aproape cu totul paralizată.

Respândirea alcoolismului devine, prin această deciziune, deplin asigurată: în toată Duminecă și sărbătoarea, dela ora 2 d. a. până la ora 7 seara, oricăruia băutor i se deschid larg porțile așa de primitoare ale tuturor cărciumilor — în profitul mai ales al concetățenilor noștri evrei, încântați, de sigur, de nobila deciziune a stăpânirii românești, așa de prevenitoare în fața tuturor apăsărilor cărciumărești. E de prisos să continuăm observările.

Cuvântul îl are acum parlamentul, ca să îndrepteze, fără întârziere, prin lege, ceea ce alții se grăbesc să strice prin deciziuni nenorocite.

Ziar românofag. Cotidianul brașovean Brassol Lapok își urmează zi de zi insulele cele mai năgurești la adresa românismului. De curând a tipărit cele mai mari neadevăruri despre un protolerion ortodox român, numai pentru apărarea unor romano-catolici cari nu există decât în închipuirea prea înfierbântată a șovinilor dela numitul ziar.

Acum în nrul lor din 14 Oct. se vestește deschiderea parlamentului dela București cu vorbe de «duh», ca b. o.:

«Bum, bum: eată circul, se începe spectacolul: urși, maimuțe, tigri, vîșel de mare, cocoși dresați». (Toți aceștia sânt deputați și senatori români. Red.) Pentru Brassol Lapok, Vintilă Brătianu este un jucător pe funii (köteltâncos), dl Iorga un Fregoli, dl Anghelescu vânător cu vîșle (vérebekkel): împotriva minoritarilor maghiari. Afară de acestea scrie: între pauze se poate privi grajdul — Augias — contra unui bacșis: bum, bum! se începe reprezentația circului! Poștiți domnilor și întrați!... Și așa mai departe un întreg prim articol ticluit în expresiile cele mai destrăbate, numai în nădejdea d'a se scutura de dominațiunea română.

Nr. 8107 Bis.

CIRCULARĂ

cătră oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu.

Ministerul cultelor și artelor cu adresa din 4 Septembrie a. c. Nr. 41307, cu convocare la adresa Nr. 28858/1924 a Ministerului de război, cere a se lua măsuri, ca la ocaziunea recrutărilor noilor militari preoțimea noastră în unire cu primarul comunei și cu șeful de post local, la alcătuirea listelor anuale ale tinerilor, să noteze în dreptul fiecăruia, în rubrică specială, religiuina careia aparține fiecare tânăr.

În urma acesteia dispunem, ca la ocaziunea recrutărilor preoțimea noastră să noteze în rubrica respectivă religiuina tinerilor, cari aparțin bisericii noastre.

Sibiu, 28 Sept. 1924.

Consistorul arhidiecezan.

Asociația clerului „Andrei Șaguna“.

Nr. 44/1924.

Convocare.

În înțelesul §-ului 10 din statutele Asociației «Andrei Șaguna» a clerului mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș — având arhiercaș binecuvântare — convocăm

al V-lea congres ordinar, ca congres misionar, și preoțimii pe zilele de 13 și 14 Noembrie a. c. la Oradea-Mare, cu următorul

Program:

1. Slujba sfințel liturghii în catedrala eparhială.
2. Deschiderea congresului prin președinte.
3. Raportul comitetului central.
4. Raportul casierului.
5. Problema apostolatului laic în zilele noastre.
6. Organizarea apostolatului laic la orașe.
7. Organizarea apostolatului laic la sate.
8. Concordatul.
9. Căutarea de soluții cu privire la înzestrarea materială a bisericilor noastre.
10. Propuneri. (Se vor anunța în scris biroului central cel puțin cu trei zile înainte de congres.)

Delegații despărțămintelor, aleși conform §-ului 6, pct 1 din Regulament, precum și toți cei care doresc a participa la congres, vor binevol a se adresa P. C. S. Părintelui Dr. A. Magier, dir. Academiei teologice din Oradea-Mare, pentru a li se reținea locuința.

Biletele de reducere pe C. F. R. se vor ridica dela P. C. președinți ai secțiilor și despărțămintelor (P. C. protopopi).

Membrii comitetului central se vor întruni în ședință în ajunul congresului (4 Noembrie a. c.) ora 4 p. m. În aceeași zi, la ora 6, se va ține o consfătuire intimă a membrilor Asociației.

Dnii Președinți ai secțiilor sânt rugați a-și trimite cât mai neîntârziat biroului central rapoartele lor, ca și ale casierilor, pentruca să se poată pregăti raportul general către congres. Tot biroului central i se vor trimite și referatele asupra problemelor ce vor fi puse în discuția congresului.

Dr. Gh. Ciuhandu,
președinte.

Prof. N. Colan,
secretar general.

NB. Reprezentanții clerului român și ai celorlalte confesiuni din țară, precum și alți oaspeți sânt binevăzuți la congres.

Zările și revistele din țară sânt rugate a reproduce această convocare.

Ziariștii cehoslovaci în România

În număr de 16, confrății noastre dela cele mai de seamă publicații periodice din Cehoslovacia, au sosit în 7 l. c. în țara noastră pentru a face la fața locului studiul economic, politic, social și etnografic, și a consolida astfel tot mai mult legăturile prietenești între două popoare astăzi deplin stăpâne pe soarele lor.

Distinși oaspeți vizitează următoarele locuri: Oradea-mare, Aradul, Timișoara, Reșița, T. Severin, R. Vâlcea, Călimănești, Sibiu, Săliște, Făgărașul, Brașovul, București, Iași, Chișinău, Mărășești, Galați, Braila, Ploiești, Valea Prahovei și Clujul.

Reprezentanți ai presei cehoslovace, veniți în părțile noastre, sânt: Carol Hoch, redactor al ziarului «Narodny Listy», Praga, Dna Huskova, conferențiară pentru limba română la Universitatea din Bratislava, Karel Klima, redactor la «Lidove Noviny», Praga, dna Joza Klima, V. Svihovský, redactor la «Central European Presse» și la «Prager Presse», Praga, Carol Husk, redactor șef al ziarului «Slovensky Dennik» din Bratislava, Ivan Milec, secretar de legație, Praga, Zamka, redactor la ziarul «Nasinec», Olmütz, Karel Novy, redactor la «Narodni Osvobodenci», Praga, Josif Jirout, redactor la «Nova Doba», Pilzen, Zampach, redactor la «Illustrovane Noviny», Brno, Tannenberger, redactor la «Venkov», Praga.

În toate locurile se sânt întâmpinați cu deosebită simpatie și li se dau toate informațiile și lămuririle cerute.

Despre petrecerea oaspeților în Sibiu raportăm următoarele:

Oaspeții au sosit cu automobilele, venind dela Râmnicul-Vâlcea. La Brezoi le-a ieșit înainte, ca să-i binevineteze, prefectul județului Sibiu, dl A. Boiu. În fața oteului Boulevard (Europa) s'au adunat la ora 3 o mulțime de intelectuali sibieni, având și corpul cercetașilor și muzica regimentului 90 la dispoziție. În mijlocul aclamărilor generale s'au dat jos pentru o jumătate de oră, fiind binevenți din partea dlor: primar al orașului Dr. Goritz, în l. franceză, în numele orașului, gen. Macarovici, în în numele armatei române. Excursionistii au răspuns prin președintele lor, dl Dr. C. Hoch, în l. cehă. Dna Dr. Jindra Husk, născ. Flajshansová, a tradus cuvântarea într-o românească corectă. În accepatele imnului cehoslovac au plecat excursionistii mai departe la Săliște, întovășiți de mulți sibieni. La Săliște li s'a făcut o primire triumfală. Arcetrium, bandierii, discursuri în franțuzește, reprezentare în casa națională, cu cântece și dansuri românești. Așa s'au simțit de bine oaspeții, încât au stat cu săliștenii până la ora 4 dimineața, când s'au retras în vagonul special care-i aștepta. La 7 au pornit-o spre Sibiu, ajungând la noi după 8½. Și la gara Sibiu primire călduroasă, cu muzica militară, cu autoritățile în frunte. Mai întâi li s'a servit un ceai la «cercle militar», unde portretele lui Huss, Masaryk și Iarnik sen. erau puse în ramă, între ghirlande de flori. Onorurile le-au dat dnl general Cihoski și Macarovici.

După ceai au vizitat oaspeții muzeul Brukenthal, iar la ora 11 au luat parte la deschiderea Congresului, în catedrala noastră, unde au putut vedea pe înalți noștri prelați și pe deputații noștri congresuali.

La ora 12½ s'a ținut la «Asociațiune», în sala festivă a «Muzeului», o recepție în onoarea oaspeților. Dl președinte Vas. Goldis a rostit un frumos și simțit discurs, accentuând momentele de colaborare în timpul îndepărtat și apropiat. Cuvântarea a fost tradusă în limba franceză.

O dăm în întregime dupăcum urmează: «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» (Astra), cu se-

diul în Sibiu, salută cu deosebit respect și afecțiune pe distinși reprezentanți ai presei cehoslovace.

Cehoslovaci și Români, vecini geograficești, din timpuri vechi au fost apropiați sufletește prin suferinți asemănătoare și prin aceleași năzuinți spre unitate și libertate națională.

Având deci interese comune-sub raportul celor mai prețioase principii ale organizărilor sociale, poporul cehoslovac și poporul românesc, adeseori și-au unit energiile în lupta pentru izbândă a celor principii.

Războiul mondial a adus victoria dreptății pentru ambele națiuni și astăzi Cehoslovaci și Români trăiesc în statele lor naționale, suverane și întregite. Dar acest fericit fapt intru nimic nu schimbă comunitatea lor de interese. Dimpotrivă, nu numai grija lor de a li se păstra situațiunea teritorială și politică internațională, dar mai vârtos dorul lor de progres asociază cu legături puternice națiunile noastre, cehoslovacă și română. Fiindcă numai unind energiile noastre cu ale tuturor celor iubitori de dreptate vom putea asigura lumii paces, unica condițiune neînșelătoare a progresului pe calea civilizațiunii.

Sântem însă siguri de asentimentul Dvoastre afirmând, că această pace dorită de toți oamenii muncitori din lume nu se poate înființa atât prin garanțiile forței, cât mai vârtos prin desăvârșirea sufletelor. Această desăvârșire sufletească însă numai prin mijloacele blânde ale culturii se poate înfăptui.

Noi, cari avem astăzi plăcerea mare de a Vă saluta aici în mijlocul nostru, sântem muncitorii-moșteni ai culturii românești și dorim a Vă asigura, că prin munca noastră năzum spre înfrățirea tuturor neamurilor și mai vârtos urmărim intensificarea amicitiei între poporul român și cel cehoslovac. Sântem convinși, că în zilele de acum presa națiunilor civilizate este cea mai credincioasă tovarășe a muncitorilor culturali și sântem bine informați că mai vârtos presa cehoslovacă s'a făcut sub acest raport vrednică de respectul și grațitudinea tuturor iubitorilor de oameni.

Pentru aceea Vă zicem cu drag: bine ați venit între noi și Vă rugăm să fiți la reîntoarcere față de națiunea cehoslovacă interpreți sentimentelor noastre de distins respect și sinceră amicitie.

Dl Dr. Gh. Preda a vorbit franțuzește, salutând pe Cehoslovaci și arătând importanța Asociațiunii pentru cultura poporului românesc. Secretarul Dr. Horia Petra-Petrescu a tras o paralelă între Gh. Barițiu și C. Havlicek, unul Român, altul Ceh, amândoi ziariști martiri și între «Asociațiune» și «Matica Slovenska», amândouă societăți culturale. O analiză scurtă a tendințelor sociale, de îmbunătățiri a situației actuale, profesate de președintele Masaryk și o urare de bine a președintelui republicii a format sfârșitul discursului.

În numele excursionistilor a vorbit românește membru corespondentă a Secțiunii literare la «Asociațiune», dna Dr. Jindra Huskova născ. Flajshansová. Li-a exprimat deosebită satisfacție ce o simt cu toții pe pământul României și a adus omagiile poporului cehoslovac culturii românești. Între oaspeți s'a împărțit «Buletinul desp. Sibiu al Asociațiunii» Nr. 1, o publicație nouă, care are și o fotografie a președ. Masaryk, precum și ultimul număr din «Biblioteca populară a Asociațiunii»: «Po-

vești din Țara Cehului», traduse din Bojena Niemțova de Abatele Zavoral.

Dela «Asociațiune» au plecat oaspeții la banchetul oferit din partea prefecturii în sala «Hermania» din restaurantul «Unicum». În fruntea mesiei au luat loc oaspeții cu autoritățile locale. După friptură a urmat o serie de discursuri. Seria s'a început cu toastul dlui prefect Boiu, pentru Republica cehoslovacă și președintele ei Masaryk. Au vorbit mai apoi: P. S. Sa Episcopul Ciorogariu, în numele prelaților români — în genere — al clerului; dl gen. Macarovici în numele armatei; dl jud. Petrescu; dl Dr. Valer Braniște, în numele presei române. Răspunsurile le-au dat dnl Dr. Hoch și Svihovský dela «Central European Presse». Muzica a executat într'aceea frumoase cântece naționale cehoslovace și române, pe lângă imnurile cehoslovace și cel românesc.

După banchet s'au împărțit excursionistii în trei părți, vizitând orașul, pădurea, făcând cumpărături. La ora 6.40 au plecat în vagonul special, între aclamările generale, spre Brașov.

Pretutindeni să fie primiți cu brațele deschise. Au venit ca nește frați, să ne cunoască, pentru că legăturile noastre să fie tot mai strânse.

Coresp.

Capela dela Bran

— A cui a fost? — A cui este? — Câți credincioși are? — Protest calomnator. — Intervenire.

(x) În centrul Branului, aproape de castelul regal, se găsește o capelă romano-catolică zidită de fostul stat ungar și scrisă în cartea funduară a comunei Poarta pe numele ministerului de finanțe ungar, ear astăzi trecută, în baza tratatelor de pace, pe numele ministerului de finanțe român, care în 4 Iulie 1924 cu Nr. 146.356 a cedat dreptul de proprietate al capellei numite pentru a servi cultului religios ortodox populațiunii din acel ținut, unde creștinii noștri sporesc zi de zi, — ear familiile romano-catolice de funcționari, puține câte au fost înainte de unirea națională, au dispărut deodată cu prăbușirea statului ungar aproape cu desăvârșire. Astăzi în capela aceea abea dacă se mai slujește odată pe an pentru câțiva pripași meseriași romano-catolici din Bran, unde în total sânt cam 3, adică trei, familii de romano-catolici față de trei-zeci de mil de români, cărora statul le cedează un drept de proprietate așa cum crede că este în interesul țării și al poporului din partea locului.

Cu toate că lucrul este clar, firesc și drept și nu conține, cum se poate constata, absolut nimic extraordinar, și cu toate că organele bisericești romano-catolice au toată libera voie de a și duce din capelă orice lucru aparținător cultului lor, totuși s'a ridicat un glas de protest în un organ de publicitate ungurească dela Brașov, și anume în *Brassói Lapok*, bine cunoscut pentru sentimentele sale dușmănoase statului și bisericii sale doinante.

Pomenitul ziar șovinist — după ce în nr. său din 21 Septembrie a. c. calomniază cu multă răutate iezuitică pe protoierarul nostru Ioan Hamse, — scrie, că proprietarii ai capellei erau credincioșii romano-catolici din Bran, — ceea ce nu-i de loc adevărat, și că episcopia rom.-cat. din Alba Iulia a intervenit la București pentru revocarea ordinului ministerial, prin care se cedază bisericii ortodoxe capela dela Bran, — aceasta poate să fie adevărat; încolo însă zadarnic declamează ziarul ungurească brașovean despre «călcarea în picioare» a dreptului de proprietate a bisericii romano-catolice, când actele dovedesc, că această biserică n'a fost niciodată proprietara rom.-cat. dela Bran.

Ear dacă episcopatul romano-catolic din Alba Iulia va fi intervenit — îndrăzneț cum este — pentru contramandarea ordinului prin care ni s'a cedat spre folosire capela, datoria organelor chemate va fi să îndrume episcopatul la respectarea ordinelor date din partea statului. Alt fel, fanaticii n'au să se apropie niciodată de sentimentul realității.

Asociația clerului „Andrei Șaguna“

Convocare

«Asociația clerului A. Șaguna», secția Sibiu
își va ține

adunarea generală

Joi și Vineri în 23 și 24 Octombrie a. c. în
Sebeșul-săseșc. La această adunare se convoacă
toată preoțimea arhiepiscopiei.

PROGRAM:

1. Serviciu divin cu predică la 8 ore dimineața.
2. La 9^{1/2} deschiderea adunării și constituirea biroului.
3. Rapoarte.
4. Apostolatul laic a) necesitatea lui; b) apostolatul laic la sate; c) apostolatul laic la orașe; d) apostolatul laic în școlile medii și secundare, băieți și fete.
5. Concordatul.
6. Chemarea și rolul preotului ortodox din punct de vedere social și politic în zilele noastre.
7. Raportul bisericilor minorității cu statul român și biserica dominantă.
8. Propuneri.

Sibiu, 22 Octombrie 1924.

Dr. A. Crăciunescu,
președintele secției.

N. B. Legitimajii pentru reducerea de 75% pe C. F. R. sânt la oficiile protopopșii. Preoții din arhiepiscopie sânt rugați a se prezenta în număr complet. Toți cari doresc să participe la adunare să se anunțe până în 21 Oct. la parohia Titu Morariu, Sebeșul-săseșc telegrafic, ca să poată fi încușurați. Mercuri în 22 Oct seara la 6 ore va fi o constituire preliminară a preoșimii. Conferințarii sânt rugați a se prezenta la această constituire.

Peregrinajul dela Cioara

Se știe că pe teritoriul comunei Cioara, prot. Sebeșului, a fost din vechime o mănăstire, care s'a desființat la ordinul lui Iosif al II-lea la anul 1788. Ea a închinat la mănăstirea din Cozia și a avut hramul «Nașterea Născătoarei de Dumnezeu». Multe odore de ale mănăstirii se păstrează și azi cu sfințenie în biserica ortodoxă din Cioara, între altele un clopot cu inscripție, donat de ieromonahul Ștefan, cltor al mănăstirii din Cioara, 2 icoane împărătești, pictate de călugări dela acea mănăstire; păstrăm vreo opt cărți, avem cheia mănăstirii și sfântul preot, despre care tradiția spune că între minuni mari a putut ajunge în biserica veche din Cioara care e făcută din lemnul mănăstirii.

În anul 1909 s'a sfințit de către actualul Mitropolit primat, I. P. S. Sa Miron, noua și mărețea biserică din Cioara, zidită în stil bizantin, una dintre cele mai mari biserici ale țării.

Întru pomenirea mănăstirii s'a dat și bisericii nouă hramul mănăstirii «Nașterea Născătoarei de Dumnezeu» și de atunci în tot anul se face peregrinaj la ziua hramului. An de an vin tot mai mulți credincioși pentru întărirea credinței.

În anul acesta au fost cam la 8000 de oameni, intelectuali și popor, din toată împrejurimea. După săvârșirea privegherii din ziua premergătoare, cu care ocazie a vorbit poporului p. Constantin Oancea din loc, inițiatorul peregrinajului, despre puterea credinței, la 9 ore dimineața s'a început serviciul divin sub conducerea p. protopop al Sebeșului, Sergiu Medeanu, asistat de preoții Constantin Oancea (Cioara), Ioan Bena (Pianul-de-jos), Aurel Maniu (Pianul-de-sus), Ioan Radu (Tătaru), N. Stoica (Purcărești), Iacob Stănea (Vințul-de-jos), Victor Stanca (Vurpâr) și Silviu Maniu (Balomir).

În ordinea stabilită din anii trecuți, ne-am îndreptat mai întâi la biserica veche (făcută din lemnul fostei mănăstiri), unde s'a oficiat sf. paraclics precum și parastas pentru cei răposați pe câmpul de luptă. A vorbit aici, despre însemnătatea serbării, p. protopopșii S. Medeanu. Au fost ascultate cu multă atenție frumoasele învățături spuse pe înțelesul tuturor spre mângăierea sufletelor însetate de credință adevărată; după aceasta ne-am întors în aceeași ordine exemplară la biserica nouă, pentru a servi sf. liturghie. Atât la meșgere, cât și la reînnoirea la biserica nouă, precum și la sfânta liturghie a cântat corul «Lyra» al Cugerenilor, cu mult tact

și precisiune sub conducerea harnică a dlui Imbăruș; președintele corului este dl A. Cigăreanu, zelos organizator și propagator al artelor și culturii; corul face fală jorului întreg și ar putea fi fală oricărui oraș. Le mulțumim și pe calea aceasta pentru dragostea cu care au venit și au contribuit în foarte mare măsură la reușita deplină a serbărilor.

La finea sf. liturghii a vorbit p. I. Bena din Pianul-de-jos. Predica sa a făcut adăncă impresie asupra ascultătorilor și prin cuprinsul, și prin expunerea materialului și ar putea fi cu-vântare de model în oricare biserică.

În fine s'a servit sf. Maslu și s'au împărțit cu sf. cuminăcături celor preșătiți; împărțindu-se peste o mie Lei celor lipsiți.

Masă comună s'a luat în casele ospitaliere ale preotului precum și în ale secretarului comunal dl Andrei Maniu; după masă admirabilul cor al Cugerenilor ne-a delectat cu cântări artistice executate.

E frumos, și spiritul timpului ne impune ca în tot locul unde se află locuri de însemnătate religioasă și istorică, să reînvieze cultul strămoșesc în splendoarea sa de odinioară întărită prin arta timpurilor de azi, — ca cel puțin puțin acum să nu mai plecăm unii pe la străini b. o. la (Maria Radna) spre întărirea credinței și mângăierea sufletului.

Locuitorii comunei Cioara trăesc în bună înțelegere, sânt oameni harnici și ascultători de conducătorii lor, — dreptaceia au cumpărat domeniul din loc Barcsay cu 1.600,000 cu peste 2000 jug; ear castelul Barcsay e proprietatea și locuința primăriei comunale.

În anul de față prin obște satului s'a cumpărat muntele «Cigerele» cu 1.000,000 Lei cca 1100 jug, dela dl Dr. Ion Mihu.

Satul are o bancă populară Cioara, care a stat în ajutor la aceste cumpărări. Mai avem și o cooperativă sătească, numită Lumina, precum și o societate pentru asigurarea de vite. Acum e pe cale să se zidească o școală nouă pentru 6 învățători, în centrul comunei pe domeniul Glick, teren circa 2 jug, câștigat prin reforma agrară.

Întru înfăptuirea acestor lucruri hotărâtoare pentru înflorirea și viitorul satului Cioara, au avut rol însemnat preotul și secretarul (Const. Oancea și Andrei Maniu) ajutați de toți fruntașii comunei.

Dumnezeu să fie și deaceia înainte într'a-ajutor, ca prin unire și înțelegere să-și poată vedea și noua școală înfăptuită.

Șofronie dela Plășor.

Dela adunările secțiilor Asociației clerului A. Șaguna

— Secția dela Arad —

În Secția din Arad întrunită în acel oraș în ziua de 9 Septembrie 1924, p. protopop Procopiu Givulescu o finit o conferință sub titlul «O revendicare justă», în care se arată un potrivit mijloc pentru a îmbunătăți soarta materială a bisericii noastre. La sfârșitul conferinței sale, p. protopop a făcut adunării secției o propunere votată în unanimitate de membrii prezenți la adunare. Propunerea, primită întocmai, este următoarea: Să solicițăm preoșimii ortodoxe din întreaga țară, să ceară guvernului crearea unui fond religioson ortodox, din care, sub controlul statului, biserica ortodoxă să-și poată vedea toate trebuințele de ordin material. Acest fond să se creze:

1. Din averile fondului religioson catolic, avari deținute încă și azi de biserica catolică;
2. Din ceea ce rămâne, după improprietărea celor îndreptățiți, din averile expropriate ale episcopilor catolice;
3. Din despăgubirea ce trebuie să i se dea bisericii ortodoxe din regal, pentru averile secularizate ale mănăstirilor ortodoxe;
4. Din contopirea în acest fond a fondului religioson ortodox din Bucovina, care este de aceeași origine și de aceeași natură de drept ca și fondul religioson catolic dela noi, și
5. Din o sumă globală, pe care o va da statul român bisericii ortodoxe din Ardeal, drept despăgubire specială, pentru nedreptățile suferite în trecut.

Crestături

Neopapistașii de pe Târnavă și reforma calendaristică

În Nr. 22 al Unirii din anul 1923 citim următoarele:

Unificarea calendarelor. După veacuri de împotrivire absolut nelăsească — căci nu avea ca b-ză decât numai ura Fanariului împotriva Sf. Scaun apostolic al Romei, autorul calendarului Gregorian, — o conferință a delegaților tuturor bisericilor autocefale ortodoxe, care toțiși au putut să se sfătuească foarte bine împreună, sub șefia patriarhului cu moderne vederi din Constantinopol care este Meletie Metaxakis, a hotărât ca începând cu 1 Octombrie din acest an să introducă și în bisericile ortodoxe calendarul gregorian întrebunțat de lumea întreagă.

La Constantinopol s'a enunțat, că în calea unificării nu stă nici o piedică de ordin dogmatic, practic, canonic, ori calendaristic și astfel nu credem ca ele să mai poată fi găsite din partea vre-unui «învațat» al autocefalei române.

Ar fi o absurditate. Dar chiar să se găsească, nu credem, că ele să mai poată fi onorate. În orice caz însă biserica noastră română unită va avea începând cu ziua de 15 Octombrie sf. n. acelaș dat calendaristic cu biserica Apusului.

Sânt strașnici clarissimi când se năcâșesc. Fulgeră și tună și schimbă la calendare, dar — numai pe hârtie.

În anul acesta alt necaz pe capul lor.

Citim în Nr. 39 al Unirii din a. c.:

«În chestia noului calendar. Ocupându-se de reforma calendarului, Sionul Românesc din Lugoj face în ultimul său număr următoarele reflexii asupra menținerii obiceiului de a calcula Paștile tot după vechea pascăle orientală:

«Înțelepciunea celor dela Constantinopol a găsit, că data sf. Paști să se calculeze tot după vechea noastră pascăle cu păstrarea neștirbită a acelorași legături dintre sf. Paști și dintre sâr-bătorile dependente de ele. Ei bine, prin aceasta ajungem, că postul sfinților Petru și Pavel trebuie (în unii ani) eliminat.

Aici ne-a dus groza ortodoxismului de prelucrare integrală a calendarului gregorian, în-troducând în schimb o reformă caricatură, pe care — de dragul păcii, se vede — a trebuit s'o adopte în atență și arhieriei bisericii noastre».

Nu de dragul păcii a adoptat-o arhieriei voștri clarissimi, ci de frică d'a nu le rămânea bisericile goale, prăznuind sfintele Paști cu papistașii și — nu cu românii.

Dece vă feriți să spuneți adevărul?

În Unirea din a. tr. Nr. 28 citim următoarele:

«Biserica reformată din Sântimbru împreună cu domeniul colgiului reformat de acolo au fost de curând expropriate din partea ministerului de agricultură. Pământul a fost împărțit la țărani; biserica, zidită la 1452 din partea lui Ioan Huniade în amintirea unui război în contra Turcilor, a fost atribuită mitropoliei noastre din Blaj, care singură are credințioși în Sântimbru. Reparatura ei, înomis necesară, se va face afirmative tot pe cheltuiala ministerului».

Convocare

Avem onoare a invita pe membrii despărțământului «Asociațiunii» la

adunarea generală ordinară

a despărțământului, ce se ține Duminică în 26 Octombrie 1924 la ora 3 d. z. în localul școlael primare de stat din Șelca-mare cu următorul

Program:

1. Cuvânt de deschidere, prin directorul despărțământului,
2. Cor,
3. Raportul secretarului,
4. Recitare,
5. Conferință, de Maiorul G. Marinescu, comandantul școlael tehnice a aviației, Mediaș,
6. Cor,
7. Raportul casarului,
8. Cor,
9. Eventuale propuneri.

Mediaș, 14 Octombrie 1924.

N. Mișu,
secretar.

Dr. D. Sâmpetean,
director.

INFORMAȚIUNI

Tedeum. Din prilejul aniversării nașterii A. S. R. Principelui moștenitor Carol, în catedrala noastră s-a oficiat din partea P. S. Sale episcopului Nicolae serviciu divin, iar la fine P. S. Sa a ținut o frumoasă vorbire. A asistat l. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae cu PP. SS. LL. episcopii sufragani, membrii congresului național-bisericesc și autoritățile militare și civile din localitate.

Dela Congres. După o muncă intensă de 5 zile, în decursul cărora s-au ținut 10 ședințe, Congresul nostru național-bisericesc și-a terminat lucrările Sâmbătă seara în 18 Octombrie. Cei mai mulți deputați au părăsit Sibul încă în aceeași seară, iar Prea Sf. episcopi sufragani Duminecă dimineața.

Parastas. Sâmbătă în 18 l. c. la ora 9 a. m. P. S. Sa Episcopul NICOLAE al Clujului cu mare asistență a celebrat în biserica catedrală un parastas, pentru odihna sufletelor fericiților în Domnul Arhiepiscopi și Mitropoliți Andrei, Miron și Ioan și marile mecenafi Emanuel Gozdu și Alexandra Lebu.

Serviciu divin. Duminecă în 12 Octombrie a oficiat sf. liturgie în catedrala noastră cu mare asistență P. S. Sa Episcopul Clujului NICOLAE. A predicat asessorul consistorial Tr. SCOROBET. În 19 Octombrie a predicat prototereul militar Ioan DÂNCILĂ.

Moartea unui mare scriitor. Din Franța vine știrea despre moartea lui Anatole France, înecat în viața la vârstă de 80 de ani. Mult lăudat pentru operele sale literare, distins cu marele premiu Nobel; — dar, evreu de origine, n'a avut pentru creștinism înțelegerea profundă dorită de biserică lui Hristos.

Amânări pentru studii. În timp de pace tinerii cari intră în prevederile art. 52 din lege, pot dobândi dela ministerul de război amânări succesive de câte un an pentru completarea de studii până la împlinirea vârstei de 27 ani. Deasemenea vor fi amânări și acei tineri recrutați în condițiile art. 52 și 53 care la prezentarea lor la școalele de ofițeri și subofițeri de rezervă vor dovedi că nu cunosc de ajuns limba română spre a urma cu succes cursurile școlilor. Tinerii din această urmă categorie vor fi amânări câte un an, timp de doi ani, pentru a învăța limba română; cei care nu vor satisface această condiție, nu vor fi primiți la școale și nici nu vor obține certificat de ofițeri și subofițeri în rezervă.

Societatea regală română de geografie, ne trimite următoarele: Pentru a răspunde numeroaselor cereri, facem cunoscut că Societatea regală română de geografie, înființată la 15 Iulie 1875 de repausul rege Carol I. cu scopul de răspândind conștiințele geografice și în special cele privitoare la pământul românesc, se compune din membri activi, donatori, corespondenți și de onoare. Membri activi plătesc obligatoriu prin lege, o cotizație anuală de 100 lei în sus. Ei primesc gratuit «Buletinul Societății» și-și pot achiziționa vechile publicații cu prețuri reduse; pot consulta biblioteca, pot face comunicări, conferințe, dacă doresc. Plata cotizației se poate face și odată pentru todeauna, plătiind o sumă globală de 5000 lei. Membri donatori sânt cei care dăruiesc o sumă de 20.000 lei în sus. Calitatea de membru se obține prin cererea înscrisă, susținută de doi membri (la sediul Societății se găsesc formulare speciale. Buletinul Societății, care se distribuie gratuit membrilor, conține articole originale. Ei se trimite și tuturor societăților și instituțiilor culturale din lumea întreagă. În schimb societatea primește din toate țările reviste și publicații care se pun la dispoziție membrilor prin biblioteca sa, în București, la Fundațiunea Universitară Carol I, unde este sediul societății.

Serviciul Sanitar aduce la cunoștința tuturor comercianților că le este interzis a face comerț cu medicamente. Acest drept îl au numai farmaciile și drogheriile. Sânt unele medicamente care au întrebuințare în industrie, agricultură, etc. și care se pot vinde și de către comercianți. Pentru aceasta însă trebuie să aibă autorizarea direcțiunii Generale Sanitare București. Conform legilor în vigoare, medicamentele găsite la persoane neautorizate se confiscă fără despăgubire, în folosul spitalelor, iar contravenienții se dau judecării pedepsiindu-se cu amenzi mari. Recidiva se pedepsește cu închisoare.

† **Paraschiva Marcu n. Dordea, soție de preot,** după un morb greu și îndelungat, împărășită fiind cu Sf. taine, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului Vineri, în 17 Octombrie a. c. la ora 5⁴⁵ p. m. În etate de 40 ani și la 23 lea al fecitei sale căsătorii. Rămășețele pământești ale adormitei întru Domnul s'au ridicat din capela cimitirului orașenesc Duminecă, în 19 Octombrie la 4 ore d. a. și s'au depus spre veșnică odihnă în același cimitir. Fie i somnul lini!

† **Ioan Hango.** Corpul profesoral dela liceul nostru din Brașov vestește următoarele: Cu nepută durere aducem la cunoștința tuturor cari l'au iubit și stimat, că neuitatul nostru coleg Ioan Hango, prof. la liceul «A. Șaguna» și directorul internatului, după o scurtă și grea suferință, a încetat din viață azi Luni la ora 3 dimineața, în vârstă de 36 de ani. Corpul iubitului nostru coleg va fi depus în sala festivă a liceului, de unde Miercuri la ora 8^{1/2}, dimineața va fi ridicat, pentru a fi transportat la gară și dus în comuna sa natală Măgoș, jud. Solnoș-Dobâca. Dormi în pace iubiți colegi Brașov, în 13 Octombrie 1924. Corpul profesoral al liceului «A. Șaguna».

† **Ioan Cocan, preot ortodox român** în Mândra, prot. Făgăraș, după o lungă și grea suferință, a răposat în Domnul, Sâmbătă la 27 Septembrie în etate de 69 ani și o păstorire de 28 de ani la altarul Domnului. Rămășețele pământești ale decedatului s'au depus spre veșnică odihnă Luni la 29 Septembrie 1924 în cimitirul ortodox din Mândra. Odihească în pace!

† **Ioan Sârbu, paroh ortodox-român** în Roșcani, prot. Dobra, și membru pe viață al «Asociațiunii», a răposat în etate de 70 ani și 48 ani de serviciu preotesc. În 1 Octombrie 1924 ora 23. În mormântarea i s'a celebrat în Roșcani, în 3 Octombrie 1924 la ora 15. Fie i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

† **Elena Mureșianu, născută l. B. Popovici,** văduva regretatului ziarist și luptător național Dr. Aurel Mureșianu și prezidenta societății pentru profilaxia tuberculozei, a încetat din viață, după lungi și grele suferințe, în ziua de 7 Octombrie a. c. în al 62-lea an al vieții sale laborioase și a fost înmormântată în 9 Oct. a. c. în cripta familiară din cimitirul Groaveri din Brașov. Odihească în pace!

Dăruiri. În loc de cunună peritoare pe mormântul mult regretatului doamnă **Paraschiva Marcu, soția casierului Societății române de înmormântare din Sibiu,** această societate a dăruit suma de lei 200 la **Legatul Patriei și Paraschiva Marcu al Fondatului pentru întemeierea unui azil pe seama bătrânilor săraci neputincioși** al societății, iar dl Timotei Popovici, prof., președintele societății dimpreună cu soția Victoria au dăruit Lei 100.

Din America. Ni se anunță: Vremurile grele și pline de neajuns din America nu mai au capăt. De câțiva ani lucrările merg rău, așa că partea mai mare a muncitorilor abia mai poate trăi din câteva zile de lucru la săptămână. Cel ce a fost cu noroc de și-a putut aduna ceva bănișori, pleacă acasă, deși nu prea cu plăcere se desparte de America bogată și plină de belșug când merg lucrările bine. Dar omul gândește: De ce să stau aici și să-mi cheltuesc bănișorii, că doar și acasă îl pot folosi. Și așa apoi pleacă foarte mulți spre casă, de prin toate orașele mari și mici ale Americii. Fiecare tren ce trece spre New York, de câteva săptămâni, are câte 2 vagoane în care nu s'au alți călători de cât de aceia cari merg la New York la vapoare. Nu numai românii sânt în aceste 2—3 vagoane, ci de tot felul de naționalități de ale Europei. Și toți aceștia merg din pricina zilelor rele ce au ajuns poporul din America. Coloniile românești se răresc simțitor.

ȘTIRI LOCALE

La fondul «Victor și Eugenia Tordășianu» pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire către Reuniune, a colectat vornicul Ioan Imbăruș, expeditor la «Dacia Trăiană» suma de Lei 161—dela nuntășii tinerilor Ioan Șerban cu Mărioara Pleșa. La aceiași fond a dăruit și dl Nicolae Mihai, inspector al Gardel financiare, Sibiu, Lei 500—. Pentru prinos mulțumesc: **Comitetul.**

CĂRȚI ȘI REVISTE

Biblioteca populară a Asociațiunii. Au apărut Nr. 116 și 117, și conțin: *Îcoane dela țară*, schițe din viața țărănească, de Petrea Dascălul.

Prețul 4 Lei. De braț cu moșul, în povești, povești și fabule, de Moșul (Nicolae Petra-Petrescu). **Prețul 4 Lei. De vânzare la** Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Lespezi și moloz din templul lui Eoidaur, de Barbu Lăzăreanu. O broșură de 40 pagini. **Prețul 30 de Lei.**

Arhivele Olteniei, publicație bimestrială în Craiova, sub direcția dl. Dr. Ch. Laugier și prof. C. D. Fortunescu. A apărut Nr. 15 pentru Sept.—Oct. 1924 cu material bogat și interesant, în articole semnate de A. Vasilescu, D. Izverniceanu, L. Costin, T. Ionescu ș. a. Un număr 40 Lei. În abonament 200 Lei pe an.

Poșta redacției

N. V. în V. Notia se va utiliza, la ocazie. E de dorit să ne comunicați faptele precize, cu numele fapturilor.

I. S. în B. Sântem la Nr. 72, în 20 Oct., aceeași după 40 de săptămâni dela începutul anului și până acum. Prin urmare, observările ce le faci sânt neînțelese: cifre hotărâse.

Nr. 872,924

(113) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din Arpașul de Jos, protopresbiteratul Avrighului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele impruncate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preotești dela stat.

2. Folosirea locului designat pentru casa parohială.

3. Folosirea teritoriului de 5 jugăre și 1200 stânjini pătrați.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să și subțeară cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat din Avrigh (poșta Avrigh, jud. Sibiu) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sâmbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta eventual celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Din ședința comitetului parohial ortodox român din Arpașul de Jos, ținută la 5 Oct. 1924.

Gheorghe Boeriu
președinte,

Oficiul protopresbiterat ortodox român Avrigh.
Avrigh, 28 Septembrie v. 1924.

Ioan Căndea
protopop.

(95) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I **Feldioara**, protopresbiteratul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român, cu următoarele emolumente:

1. Sesiune parohială de 32 jug. cadastrale, pământ cl. I.

2. Venitele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

3. Casă parohială în stare bună.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopes în termenul legal, și după prealabilă încunoștințare a oficiului protopopes se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sâmbătoare pentru a cânta, predica eventual a celebra.

Brașov, în 6/19 Septembrie 1924.

Oficiul protopresbiterat în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsen,
prot. adm.

La Librăria Arhidiecezană,
Sibiu, se găsește de vânzare

Calendarul îndreptat

pentru lunile Octombrie, Noemvrie și Decembrie 1924.

Prețul unui exemplar: **2 (doi) Lei** (+ 50 b. porto)

Nr. 1149/924

(102) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Apaşa, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoţeşti dela stat:

1. Casă de piatră cu supraedificate economice şi grădina bisericii de $\frac{1}{2}$ jugăr.

2. Sesiune parohială: 32 jugăre primite la împroprietărire, cari au fost arendate în anul 1924 ca păşune, dar se pot folosi şi ca fână; alte 6 jugăre arătură.

3. Dela comuna politică 6 stângini lemne în pădure, titlul îl priveşte pe paroh.

4. Dela circa 60 familii câte 1 ferdelă (de 20 l.) de grâu sau porumb sau secară şi câte una de ovăş.

Comuna are staţie principală de tren pe linia Predeal-Cluj, aproape de Braşov.

Concurenţii să-şi înainteze cererile, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în comună spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu comitetul parohial.

Arpătac, la 29 Septembrie 1924.

Aurel Nistor
adm. protopopesc

Nr. 1192/924

(38) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a Hăghig, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Cele fasonate în coala B.
2. Casă parohială nouă cu supraedificate şi grădina.

3. Sesiune parohială: 18 jugăre pământ arător şi fână de cl. I-a lângă sat.

4. Circa 100 ferdelle (de câte 20 litri) de grâu şi porumb (în proporţie de $\frac{2}{3}$ şi $\frac{1}{3}$) dela 60 familii.

5. 4 stângini de lemne aduse acasă.

Reflecianţii să-şi înainteze cererea de concurs cu toate documentele necesare oficiului protopopesc în termenul deschis, iar în parohie să se prezinte în vreo Duminică sau sâmbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Arpătac, 6 Octombrie 1924.

Oficiul protopopesc ortodox.

Aurel Nistor
adm. protopopesc

Nr. 8460

(101) 3-3

Concurs

Devenind vacană prin renunţare catedra de religie pentru elevii ori, dela şcoalele ev. luferane din Sibiu şi dela şcoala primară de stat, se publică concurs cu termen de 15 zile pentru ocuparea acestei catedre.

Concurenţii îs vor trimite cererile de concurs la consistor. Vor fi preferaţi cei ce au studii teologice şi calificaţia cerută pentru profesorii din învăţământul secundar precum şi preoţii cu practică pedagogică şi pastorală. Retribuţiile sânt luate în bugetul Statului.

Sibiu, 2 Octombrie 1924.

Consistorul arhidiecezan

În **Librăria Arhidiecezană**
a sosit şi se află spre vânzare

Din vieţile sfinţilor**I. Spre Emaus**

de

Mihail Sadoveanu şi D. D. Patraşcanu

Preţul: Lei 35—
plus spese postale: Lei 5—

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare:

1. Mineul luni Main

cu litere cirile, tipărit în Sibiu, în tipografia episcopescă la 1856, legat, ceva cam întrebuiţat, 120 Lei.

2. Mineul luni Octomvrie

cu litere latine, tipărit în Bucureşti, în tipografia cărţilor bisericeşti la 1908, broşat, neîntrebuiţat, 60 Lei.

4. Psaltirea

publicată româneşte la 1857 de dîconul Coresi, reproducă cu un studiu bibliografic şi un glosar comparativ de B. Petriceicu-Haşdeu. Ediţiunea Academiei Române, Tomul I. Bucureşti, 1881, legată solid, neîntrebuiţată, 60 Lei.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

La **Librăria Arhidiecezană în Sibiu**, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Şaguna

Preţul: crudu Lei 6—, broşat Lei 10—
plus porto postal Lei 5—

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

♦ legate şi broşate ♦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Bibliotecii apărute până acum la noi

Nr. apărut 85 ♦ Preţul unui Nr. 1 Leu

Anunţuri şi reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuiţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Preţul 40 Lei.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare

Părţi alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Meşianu, arhiepiscop şi mitropolit.

Preţul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare următoarele:

Tipărituri

Pentru şcoalele secundare:

Ziarul de casă,
Ziare de clasă pentru licee şi civile, comerciale,
Cule pentru registrele de exhibite,
Tipărituri pentru bugetele şcolare,
Procese verbale la examenele particulare,
Tipărituri pentru inventarele localelor şcolare,
Bilet de informaţie la însuşări pt. fiecare elev,
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru şcoalele primare:

Registre pentru absenţii şi clasificării,
Matricole şcolare,
Cronica şcolară.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană**

PRIBEGII

comedie în 2 acte, localizare după NESTROY de **Dr. Sebastian Stanca**

Preţul 9 Lei. — Plus porto postal 5 Lei.

Vlăduţul mamei

comedie într'un act de **LUPEANU**

Preţul 7 Lei. Plus porto postal 5 Lei.

Se găseşte de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu:

Din publicaţiile scriitorului **Ion Gorun** următoarele volume:

Suma necăjită,

povestiri, 12 lei

Nu te supăra,

povestiri, 15 lei

Faust,

raducere din Goethe, 14 l.

La trimitere prin poştă a se adăuga 5 Lei porto poştal.

Obraze şi Măşti,

17 lei

Lucrare premiată de Acad. Rom.

Robinson în Ţara

Românească,

povestire din zilele noastre, 16 lei

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane